

MIKSI KUOLEVAN HOITO ON USEIMMITEN NAISTEN TYÖTÄ?

Terhi Utriainen
Uskontotiede
Maailmankulttuurien laitos HY

Miksi >/ miten...

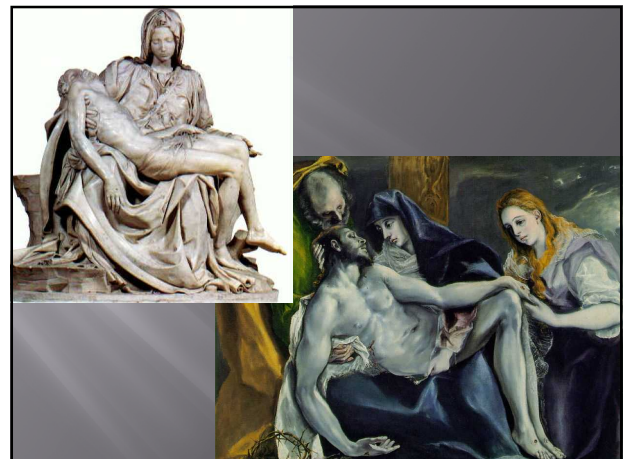
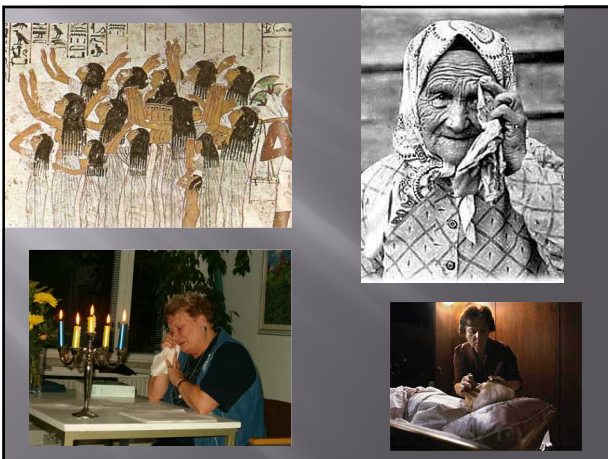
- ▣ "Läsnä, riisuttu, puhdas. Uskontoantropologien tutkimus naisista kuolevan vierellä", 1999.
  - 507 (kaikki)/474 (naiset)
- ▣ Fokuksessa kuolevan vierelle asettuminen suomalaisen kulttuurin jatkumossa

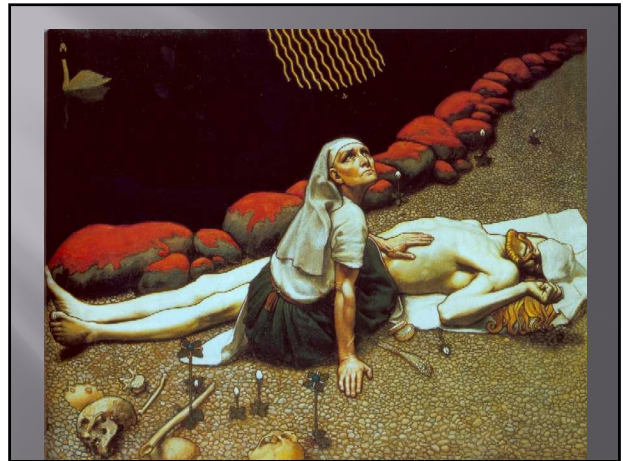
Nainen – miten?

- ▣ Ei aina mutta:
- ▣ Perinteisesti (traditionally)
- ▣ Tyypillisesti (typically)
- ▣ Useimmiten (predominantly)
- ▣ Selittääkö esim. biologia? Valta? Myyttiset käsitykset puhtaudesta ja epäpuhtaudesta? (Eeva toi kuoleman elämään...)
- ▣ Ehkä... ainakin niillä joskus selitetään, mutta...

Tärkeä myös kysyä:

- ▣ Keitä kutsutaan asettumaan kuolevan vierelle?
  - Miten tämä tapahtuu?
  - >> Miten kuolevan vierelle asettumisesta puhutaan ja miten sitä kuvataan? (apellaatio; subjektipositio)
  - Kulttuurisissa käytännöissä, kuvauksissa

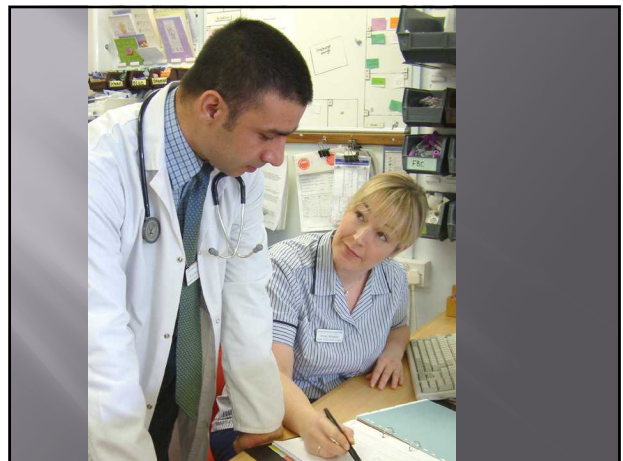

William Blake: The death of a good old man (1808)

- Miten se näkyy työnjaoissa?
- "mies veistää arkun, nainen tekee hautajaisruuan ja itkee itkuvirret"
- Hoitotyön profesioissa?
  - 5 sivulla google image-kuvia: 3/63 miestä

Kuka olet? Mitä teet?

- ▣ "Kuolettajien" oma toiminta ja sen kuvaukset:
- ▣ "Olen se joka on läsnä"; "Olen vain läsnä"
- ▣ "Tärkeintä on läsnäolo, ei tekeminen"
- ▣ "Kosketus"
- ▣ >> mitä on tämä "läsnäolo"?
- ▣ Fyysistä paikallaoloa
- ▣ Turhasta tekemisestä pidättäytymistä
- ▣ Aktiivista passiivisuutta?
- ▣ Sietämättömän sietämistä? (sen sietämistä että ei voi tehdä mitään, ei voi muuttaa tilannetta)

Erilaiset "tekemiset"

- ▣ Onko edellä kuvatun kaltainen "aktiivinen passiivisuus" (=aivan tietyn tyyppinen tekeminen) jotenkin muotoutunut naisten työksi ja kulttuuriseksi alueeksi?
- ▣ Mitä se kertoo meidän käsityksestämme tekemisestä ja toiminnasta ja niiden arvottamisesta?

Nainen – miten/miksi?

- ▣ Ei siis välttämättä eikä aina – mutta kuitenkin...
- ▣ Perinteisesti (käytännöt)
- ▣ Tyypillisesti (kuvat, käsitykset)
- ▣ Useimmiten (toistot, tilastot)
- ▣ Seuraako tästä se, että naisten läsnäolo (äidinsyli) on meidän viimeinen turvamme kuolemaa vastaan?
- ▣ Käytäntöjen ja käsitysten suhde – kumpi muovaa kumpaa?

Miehet?

- ▣ Vähemmän... 507 (kaikki)/474 (naiset)
- ▣ Kuitenkin miehiäkin on...
- ▣ Mikä "kutsuisi" enemmän miehiä?
  - Toisenlainen kieli ja kuvasto? Millainen?
- ▣ Muuttuisiko kuolevien hoito miesten suuremman osallistumisen myötä?
- ▣ Muuttuisiko myös yleisemmin käsitys (tärkeästä) tekemisestä ja toiminnasta?

Suomalainen kuolema?
Hugo Simberg: Kuoleman puutarha (1905-1906)

